

Prohlášení předsednictva ČAZV k podpoře publikování výsledků výzkumu v oboru zemědělských věd (Ford 4) v časopisech v databázi WoS

Doporučení předsednictva ČAZV

Předsednictvo ČAZV:

1. Považuje výsledky výzkumu publikované v časopisech zařazených podle AIS do Q3 a Q4 v databázi WoS za kvalitní výsledky aplikovaného výzkumu v oborech zemědělských věd (FORD 4).
2. Podporuje publikování výsledků aplikovaného výzkumu v oborech zemědělských věd v časopisech zařazených podle AIS do Q3 a Q4, včetně časopisů, jejichž vydavatelem je ČAZV.
3. Navrhuje, aby kvalita výsledků výzkumu publikovaných v časopisech Q3 a Q4 podle AIS byla zohledněna při hodnocení výzkumu v rámci Fordu 4 Odborem výzkumu Úřadu vlády, zejména při jednání tripartity a také při jednáních KHV a RVVI.
4. Doporučuje odborným útvarům MZe, aby kvalita výsledků výzkumu publikovaných v časopisech Q3 a Q4 podle AIS byla zohledněna při hodnocení výsledků výzkumu výzkumných organizací, přičemž pro hodnocení excelence výzkumu bude považována vyšší kvalita výsledků výzkumu publikovaných v časopisech Q1 a Q2 podle AIS.
5. Doporučuje výzkumným organizacím, jejichž poskytovatelem prostředků na výzkum je MZe, aby při hodnocení výsledků výzkumných týmů a výzkumných pracovníků byly výsledky výzkumu publikované v časopisech Q3 a Q4 podle AIS v databázi WoS hodnoceny jako kvalitní a jejich dosažení bylo podporováno.
6. Doporučuje výzkumným organizacím v rámci poskytovatelů v segmentech resortů, vysokých škol a AV ČR, aby při hodnocení výsledků výzkumných organizací, výzkumných týmů a výzkumných pracovníků byly v oborech zemědělských věd (FORD 4) výsledky výzkumu publikované v časopisech Q3 a Q4 podle AIS v databázi WoS posuzovány jako kvalitní výsledky aplikovaného výzkumu.
7. Navrhovaná doporučení jsou v souladu s doporučeními v rámci Dohody o reformě zemědělského výzkumu, zejména s doporučením potlačit význam bibliometrických údajů při hodnocení výsledků výzkumu.

Zdůvodnění

Zdůvodnění potřeby hodnocení kvality výsledků aplikovaného výzkumu v rámci Odborného panelu v rámci Fordu 4, zejména D-Fordu 4.1 Agriculture, Forestry, and Fisheries byly uvedeny v komentářích k bibliometrickým analýzám v posledních letech hodnocení. Přestože jsou zprávy zveřejňovány na webu Úřadu vlády (hodnoceni.rvvi.cz), nebyly náměty z komentářů využity. Některá zdůvodnění z těchto komentářů byla použita pro zdůvodnění uváděné níže.

Pro více oborů zemědělských věd podle databáze WoS je typický vysoký podíl výsledků v Q3 a Q4. To má celou řadu příčin, z nichž některé nelze posuzovat jako negativní pro hodnocení kvality výsledků výzkumu. Jedná se převážně o výsledky aplikovaného výzkumu, které mají větší význam a potenciál pro využívání v národní zemědělské praxi (vyšší uplatnění v oblasti společenské relevance), než výsledky publikované v časopisech s vysokou hodnotou AIS, které mají většinou větší přínos

pro světové poznání.

Pro některé zemědělské obory podle databáze WoS mohou být excelentní výsledky v kategorii Q3. Výsledky v oborech Agronomy a zejména v Plant Breeding směřují převážně do lokálního prostředí, které je závislé na geografických, půdně-klimatických a ekonomických podmínkách. Často se jedná o výsledky výzkumu, například nové odrůdy zemědělských plodin nebo technologické postupy, které mají omezený potenciál zevšeobecnění, a tak i publikování v prestižních světových časopisech. Z hlediska hodnocení aplikovaného výzkumu v zemědělských oborech jsou výsledky publikované v časopisech v kategoriích Q3 a Q4 významné. Ve srovnání s výsledky z těchto WoS kategorií oborů s výsledky publikovanými v časopisech pouze v databázi SCOPUS, lze takové výsledky v převážné míře posuzovat jako kvalitnější a jsou pro publikování výsledků aplikovaného zemědělského výzkumu nepostradatelné.

Silnou stránkou zemědělských oborů je mezinárodní spolupráce ve výzkumu, zejména pro obory agrometeorologie, lesnictví, agronomie, zemědělské inženýrství a vědy o půdě. Vysoký podíl zahraniční spolupráce u výsledků v kategoriích Q3 a Q4 ukazuje na specifika zemědělského aplikovaného výzkumu. Vysvětlení vysokého podílu zahraniční spolupráce na výsledcích v kategorii Q4 a současně vysoký podíl reprint zahraničních autorů může být v důsledku tradice spolupráce s výzkumníky z okolních zemí, zejména se Slovenskem, Polskem a dalšími státy. K tomu přispívá i zvýšená frekvence publikování výsledků dosažených v ČR a v okolních zemích v časopisech vydávaných ČAZV, které jsou zařazeny převážně v kategoriích Q3 a Q4. V oborech zemědělských věd tak míra zahraniční spolupráce nekoreluje s dosahovanými výsledky v časopisech Q1 a Q2, jak je to obvyklé pro jiné vědní obory a pro výsledky základního výzkumu.

Vztah mezi hodnocením výsledků výzkumu v oboru zemědělských věd v rámci modulů M1 a M2. Výsledky výzkumu v zemědělských vědách v časopisech klasifikovaných v D1 a Q1 spadají převážně do kategorie „přínosu k poznání“. Zatímco mezi výsledky publikovanými v časopisech v rámci Q3 a Q4 je větší podíl výsledků, spadajících do kategorie „společenská relevance“. Podíl výsledků s domácí „know-how“ je vyšší v časopisech zařazených do Q3 a Q4, což je předpokladem většího potenciálu uplatnění výsledků v národním měřítku.

V rámci modulu M2 se při centrálním hodnocení výsledků výzkumu podle metodiky M17+ Odborem výzkumu Úřadu vlády posuzovala kvalita výsledků podle křivky zařazení do časopisů podle AIS. Přitom výsledky publikované v časopisech zařazených do Q3 a Q4 byly považovány za méně kvalitní. Takové hodnocení je více vhodné pro základní, akademický výzkum a částečně pro výzkum na univerzitách. Pro větší podporu aplikovaného výzkumu v oborech zemědělských věd, zejména pro podporu výzkumných organizací, jejichž poskytovatelem je MZe, je však třeba výsledky publikované v časopisech zařazených do Q3 a Q4 v databázi WoS považovat za kvalitní. Současně je třeba podporovat excelenci výsledky v oborech zemědělských věd, která je definována ze strany MZe jako výsledky dosažené v časopisech zařazených do WoS podle AIS, zařazených do časopisů Q1 a Q2.

Hodnocení výsledků výzkumu podle bibliometrických údajů je ve výzkumných organizacích, jejichž zřizovatelem je MZe, velmi rozdílné. V některých výzkumných organizacích, zejména privátních, oceňují více aplikační výsledky a hodnotí výsledky výzkumu publikované v časopisech podle AIS v Q3 a Q4 jako kvalitní. Ve většině výzkumných organizací v.v.i. se hodnotí výsledky výzkumu podle rovnováhy výsledků aplikačních a výsledků publikovaných podle bibliometrických údajů. V některých výzkumných organizacích dosud přežívá hodnocení podle Impakt faktoru

podle mechanismu „kafemlejnku“ a výsledky výzkumu publikované v časopisech podle AIS v Q3 a Q4 jsou považovány za méně kvalitní. Po přistoupení výzkumných organizací na doporučení z Dohody o reformě zemědělského výzkumu by měly být takové praktiky odstraněny. Proto je doporučováno výzkumným organizacím, jejichž poskytovatelem prostředků na výzkum je MZe, výsledky výzkumu publikované v časopisech Q3 a Q4 podle AIS v databázi WoS hodnotit jako kvalitní a jejich dosažení podporovat.

Hodnocení výsledků výzkumu na vysokých školách. Vysoké školy, i ty zaměřené na zemědělské obory, při hodnocení výsledků výzkumu publikovaných v časopisech Q3 a Q4 považují v současnosti tyto výsledky za málo kvalitní. Dokonce na některých vysokých školách nebo fakultách se tyto výsledky nepromítnou do institucionální podpory nebo je zakázáno výsledky výzkumu publikovat v časopisech Q3 a Q4, a to i v případech, že vysoká škola nebo její část se hlásí k aplikovanému výzkumu. Po přistoupení vysoké školy na Dohodu o reformě zemědělského výzkumu by měly být takové praktiky odstraněny. Obdobné přístupy k hodnocení výsledků výzkumu v oboru zemědělských věd by měly být uplatňovány v některých výzkumných organizacích v segmentu resortů, nebo v segmentu AV ČR. Pokud se však takové výzkumné organizace hlásí k aplikovanému výzkumu v oborech zemědělských věd (FORD 4), tak je doporučováno výsledky výzkumu publikované v časopisech Q3 a Q4 podle AIS v databázi WoS posuzovat jako kvalitní výsledky aplikovaného výzkumu.

ČAZV je vydavatelem 11 vědeckých časopisů, zaměřených na hlavní obory zemědělských věd (Příloha 1). Z těchto časopisů je 9 zařazeno do databáze WoS a podle AIS jsou hodnoceny v kategoriích Q3 a Q4, přičemž většina z nich má IF (v některých časopisech v posledních letech s rostoucími hodnotami IF, často od nuly). Jedná se o časopisy, ve kterých jsou publikovány převážně výsledky aplikovaného výzkumu v zemědělských, lesnických a potravinářských oborech. Publikované výsledky výzkumu mají v řadě případů význam pro lokální podmínky ČR nebo Evropy. V časopisech jsou v relativně vysokém zastoupení publikovány výsledky výzkumných organizací podporované z institucionální prostředků, jejichž poskytovatel je MZe a z účelových prostředků. Je pozitivní, že výsledky českého výzkumu jsou ve vysokém podílu publikovány v těchto časopisech. Chybný výklad Metodiky 17+ a jeho implementace k nadhodnocování významu bibliometrických údajů při hodnocení výsledků výzkumu se promítá do strategie vydavatelské činnosti ČAZV. Toto prohlášení předsednictva ČAZV by mělo zabránit trendu snižování podílu výsledků českých autorů v časopisech vydávaných ČAZV a podpořit uchování a zvýšení kvality těchto časopisů.

Zpracoval: prof. Ing. Radim Vácha, Ph.D. (z podkladů členů předsednictva ČAZV) – předseda Vydavatelské rady ČAZV a bývalý předseda zemědělského panelu Ford 4

Předsednictvo ČAZV schválilo dne 30. 11. 2022

Za předsednictvo ČAZV RNDr. Jan Nedělník, Ph.D., předseda předsednictva ČAZV

V Praze 6. 12. 2022

Příloha 1 - Seznam časopisů a hodnoty AIS a zařazení do kvartilů

Příloha 1

Seznam časopisů a hodnoty AIS (Article Influence Score) a zařazení do kvartilů k 19. 10. 2022

Název časopisu	AIS (2021)	Q (2021)
Agricultural Economics	0.263	Q4 – Economics Q4 – Agr. Economics and Policy
Czech Journal of Animal Science	0.191	Q3 – Agriculture, Dairy and Animal Science
Czech Journal of Food Sciences	0.194	Q4 – Food Science and Technology
Czech Journal of Genetics and Plant Breeding	0.173	Q4 – Agronomy Q4 – Plant Sciences
Horticultural Science	0.171	Q3 – Horticultural Science
Plant Protection Science	0.278	Q3 – Agronomy Q3 – Plant Sciences
Plant, Soil and Environment	0.296	Q3 - Agronomy
Soil and Water Research	0.344	Q4 – Soil Science Q3 – Water Resources
Veterinární Medicína	0.171	Q3 – Veterinary Sciences